

NORGES HØYESTERETT

Den 10. mai 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Øie, Endresen og Matheson i

HR-2011-00936-U, (sak nr. 2011/738), sivil sak, anke over dom:

A (advokat Odd Arild Helland)

mot

X kommune (advokat Wenke H. Kyvik)

B (advokat Thor Harald Eike)

C (advokat Odd Eirik Osmundsen)

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) A har erklært anke over Gulating lagmannsretts dom 15. april 2011 i sak nr. 11-016567ASD-GULA/AVD2 mot X kommune m.fl.
- (2) Barneverntjenesten i X traff 27. mars 2010 midlertidig vedtak etter barnevernloven § 4-25 annet ledd annet punktum om at A, født 28. november 1993, skulle plasseres i institusjon, jf. § 4-24.
- (3) Saken ble 8. april 2010 oversendt Fylkesnemnda for sosiale saker i XX, som 21. mai 2010 traff vedtak om plassering og tilbakehold uten samtykke for en periode på opptil 12 måneder fra vedtaksdato, jf. § 4-24 annet ledd.
- (4) A innga 8. juni 2010 stevning for rettslig overprøving av vedtaket. Ved Y tingretts dom 23. november 2010 ble vedtaket stadfestet. A anket til Gulating lagmannsrett, som ved dom 15. april 2011 forkastet anken.
- (5) For lagmannsretten var det eneste omtvistede spørsmålet om tolv månedersfristen i § 4-24 skal regnes fra plasseringstidspunktet i henhold til barneverntjenestenes midlertidige vedtak, altså 27. mars 2010, eller fra tidspunktet for fylkesnemndas endelige vedtak, altså 21. mai 2010, slik både fylkesnemnda selv og tingretten hadde lagt til grunn. Lagmannsretten fant at det

avgjørende var om akutt plasseringen i mars 2010 skjedde "med henblikk på" den plassering som skjedde i mai, noe den mente ikke var tilfellet.

- (6) A har anket lagmannsrettens dom. Han har gjort gjeldende at det alltid skal gjøres fradrag for tidligere akuttplassering ved beregningen av perioden på 12 måneder, jf. § 4-24 annet ledd. Dette er bestridt av X kommune, som har anført at akuttplasseringer i utgangspunktet ikke skal komme til fradrag ved langtidsplasseringer med hjemmel i § 4-24 annet ledd. Dersom det midlertidige vedtaket er fattet "med henblikk på" etterfølgende langtidsplassering, mener imidlertid kommunen i likhet med lagmannsretten at midlertidig plassering bør regnes med ved fastsettelsen av total plasseringstid.
- (7) As far, C, støtter sønnens anførsler. Moren, B, støtter kommunens anførsler.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (9) Vedtaket har varighet til 21. mai 2011. Er saken ikke avgjort innen dette, skal den heves, jf. tvisteloven § 36-1 annet ledd. Dersom det skal ha noen hensikt å tillate anken fremmet, må dom følgelig kunne avsies innen 21. mai 2011. Ankeutvalget anser dette som urealistisk med den korte tiden som står til rådighet. Anken tillates derfor ikke fremmet, jf. tvisteloven § 30-4.
- (10) Det omtvistede tolkningsspørsmålet i saken er om grensen på 12 måneder for langtidsplassering, jf. barnevernloven § 4-24 annet ledd, skal regnes fra tidspunktet for barneverntjenestens midlertidige vedtak eller fra tidspunktet for fylkesnemndas endelige vedtak. Spørsmålet har generell interesse. Siden det av tidsmessige grunner gjennomgående vil være vanskelig å få dette spørsmålet behandlet av Høyesterett i avdeling, jf. tvisteloven § 36-1 annet ledd, gir utvalget i det følgende sitt syn på spørsmålet:
- (11) Etter utvalgets syn er det naturlig å dele spørsmålet opp i to rettslige problemstillinger:
- (12) Den første problemstillingen er om forutgående plassering i henhold til et midlertidig vedtak truffet av barneverntjenesten, jf. § 4-25 annet ledd annet punktum, skal inngå som en del av den totale plasseringstiden ved et etterfølgende endelig vedtak truffet av fylkesnemnda etter § 4-24 første eller annet ledd.
- (13) Den andre problemstillingen er om forutgående korttidsplassering etter § 4-24 første ledd skal inngå som en del av den totale plasseringstiden ved et etterfølgende vedtak om langtidsplassering etter annet ledd.
- (14) Barnevernloven § 4-24 første og annet ledd lyder slik:
- "Et barn som har vist alvorlige atferdsvansker**
- ved alvorlig eller gjentatt kriminalitet,
- ved vedvarende misbruk av rusmidler eller
- på annen måte
kan uten eget samtykke eller samtykke fra den som har foreldreansvaret for barnet, plasseres i en institusjon for observasjon, undersøkelse og korttidsbehandling i opptil fire uker, eller i den kortere tid som er fastsatt i vedtaket. ...
Er det trolig at et barn som nevnt i første ledd har behov for mer langvarig behandling, kan det treffes vedtak om at barnet skal plasseres i en behandlings- eller opplæringsinstitusjon i opptil tolv måneder uten eget samtykke eller samtykke fra den som har foreldreansvaret for barnet. ..."
- (15) Når loven oppstiller absolutte maksimumsgrenser for den tid barn kan korttids- eller

langtidsplasseres etter § 4-24 første eller annet ledd, bør den samlede tid barnet er tvangsplassert etter utvalgets syn være avgjørende. Dette innebærer at et midlertidig vedtak om plassering og tilbakehold i institusjon uten eget samtykke, jf. § 4-25 annet ledd annet punktum, i utgangspunktet skal inngå som en del av den totale plasseringstiden etter § 4-24 første eller annet ledd.

- (16) Hjemlene for korttids- og langtidsplassering i henholdsvis § 4-24 første og annet ledd må imidlertid anses som to separate hjemler for bruk av tvang, slik at forutgående korttidsplassering ikke skal inngå som en del av den totale plasseringstiden ved etterfølgende vedtak om langtidsplassering. Forutgående korttidsplassering må altså normalt kunne etterfølges av vedtak om langtidsplassering for 12 måneder.
- (17) Dette må også gjelde når det forutgående vedtaket var et midlertidig vedtak. På denne bakgrunn må det avgjørende være om det midlertidige vedtaket var et midlertidig vedtak om korttidsplassering etter § 4-24 første ledd eller et midlertidig vedtak om langtidsplassering etter § 4-24 annet ledd. Etter utvalgets syn må utgangspunkt tas i den lovbestemmelse som er angitt som hjemmel for det midlertidige vedtaket med mindre angivelsen må bero på en skrivefeil.
- (18) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken tillates ikke fremmet.

Clement Endresen
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Riktig utskrift: